2024/2352

10.10.2024

EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION (EU) 2024/2352

av den 11 april 2024

med de iakttagelser som utgör en del av beslutet om ansvarsfrihet för genomförandet av budgeten för Europeiska unionens rymdprogrambyrå för budgetåret 2022

EUROPAPARLAMENTET UTFÄRDAR DENNA RESOLUTION

— med beaktande av sitt beslut om ansvarsfrihet för genomförandet av budgeten för Europeiska unionens rymdprogrambyrå för budgetåret 2022,

— med beaktande av artikel 100 och bilaga V i arbetsordningen,

— med beaktande av betänkandet från budgetkontrollutskottet (A9-0121/2024), och av följande skäl:

A. Enligt byråns inkomst- och utgiftsberäkning ([1]) uppgick den slutliga budgeten för budgetåret 2022 till 70 032 491,77 EUR, vilket är en ökning med 22,58 % jämfört med 2021. Byråns faktiska inkomster uppgick till 1,2 miljarder EUR, vilket är skillnaden i förhållande till ovannämnda budget, vilket förklaras av operativ verksamhet som finansieras genom inkomster avsatta för särskilda ändamål som ingår i den godkända budgeten som ett symboliskt anslag.

B. Revisionsrätten förklarar i sin rapport om byråns årsredovisning för budgetåret 2022 att man har uppnått rimlig säkerhet om att byråns räkenskaper är tillförlitliga och att de underliggande transaktionerna är lagliga och korrekta. Revisionsrätten inför en punkt med upplysningar av särskild betydelse som rör inverkan av Rysslands anfallskrig mot Ukraina på byråns verksamhet.

C. När det gäller byråns interna kontrollsystem rapporterades inga problem som krävde korrigerande åtgärder för 2022, och det finns inte heller några pågående eller ej genomförda korrigerande åtgärder från tidigare års revisioner och bedömningar.

Budgetförvaltning och ekonomisk förvaltning

1. Europaparlamentet noterar med tillfredsställelse att uppföljningen av budgeten under budgetåret 2022 resulterade i ett budgetgenomförande av åtagandebemyndigandena för det aktuella året på 100 %, vilket är samma nivå som de två föregående åren. Parlamentet beklagar att genomförandegraden för betalningsbemyndigandena för det innevarande året var 72,86 %, vilket är en minskning med 1,92 % jämfört med 2021.

2. Europaparlamentet noterar att byråns styrelse godkände tre budgetändringar 2022, där den första, i januari, ökade de totala anslagen med 1 687 363,77 EUR. Med den andra budgetändringen godkände byråns styrelse en omfördelning av det totala beloppet på 2 659 300 EUR, främst från driftsbudgeten till posten för databehandling, och den tredje ändringsbudgeten minskade betalningsbemyndigandena med 4 640 000 EUR, vilket innebär att det totala beloppet för betalningsbemyndiganden uppgick till 65 392 491,77 EUR.

3. Europaparlamentet noterar att byrån, utöver sin kärnbudget, fortsatte att förvalta ett stort belopp av den delegerade budgeten (öronmärkta anslag), och åtaganden gjordes för totalt 574,5 miljoner EUR inom ramen för den delegerade budgeten 2022 och 1,26 miljarder EUR i betalningar.

Verksamhetsresultat

4. Europaparlamentet välkomnar att byrån använder centrala resultatindikatorer för att utvärdera resultaten i samband med sina mål, vilket bland annat inbegriper en effektiv förvaltning av säkerhetskommittén för att stödja snabbt beslutsfattande, hotbilds- och riskanalys för Galileo, förvaltning av och rapportering om byråns budget, effektiv hantering av alla rättsliga arrangemang, säkerställande av den operativa kapaciteten i byråns lokaler och fullgörande av lagstadgade revisions- och kontrollskyldigheter. Parlamentet noterar att de flesta mål har uppnåtts, men rekommenderar att man tar itu med de centrala resultatindikatorer som fortfarande inte uppfylls eller som går långsammare än väntat. Parlamentet rekommenderar att byrån regelbundet finjusterar centrala resultatindikatorer för att optimera sina resultat.

([1]) EUT C 453, 29.11.2022, s. 56.

5. Europaparlamentet noterar att byrån har avslöjat potentiella konsekvenser av kriget i Ukraina, inbegripet avbrottet i användningen av Soyuz-bärraketer för Galileosatelliter på grund av det ensidiga tillbakadragandet av det ryska teamet för Soyuz-bärraketer. Parlamentet noterar att byrån inte räknar med någon direkt och omedelbar inverkan på sina ekonomiska resultat, men konstaterar att det krävs intensivt arbete för att minimera förseningarna i uppskjutningen av nya satelliter, vilket i sin tur skulle kunna leda till förseningar i redovisningen av utgifter och reglering av fordringar som betalas i form av förfinansiering. Parlamentet noterar med oro att detta belopp inte kan uppskattas på ett tillförlitligt sätt vid denna tidpunkt.

6. Europaparlamentet noterar vidare att arbetet med markstationerna för Galileo och Egnos i Ukraina har avstannat på grund av konflikten, men att detta inte har någon direkt inverkan på Egnossystemets funktion. Parlamentet betonar att byrån så långt som möjligt har vidtagit alla åtgärder som den skulle kunna vidta för att skydda den utrustning som redan installerats, men att dess exakta tillstånd för närvarande inte är känt. Parlamentet noterar att värdenheten åberopar force majeure och att så snart detta dragits tillbaka förväntas det berörda kontraktet återaktiveras. Parlamentet uppmanar byrån att rapportera tillbaka till den ansvarsfrihetsbeviljande myndigheten om läget för den installerade utrustningen så snart kriget tillåter det.

7. Europaparlamentet konstaterar att byrån har vidtagit åtgärder för att övervaka förbindelserna med ryska och belarusiska institutioner, och att förändringar av marknadsvillkoren till följd av sanktioner inte förväntas väsentligen påverka byråns verksamhet.

8. Europaparlamentet noterar att en rad viktiga ackrediteringsbeslut för Egnos uppnåddes under 2022, och när det gäller Egnos räknas till höjdpunkterna bland annat undertecknandet av nästa avtal om tillhandahållande av Egnostjänster och ett nytt avtal om sök- och räddningstjänst, underhållskontraktet för Egnos v2 och lanseringen av Egnos GEO4-nyttolast. Framför allt identifierades och löstes ett gemensamt driftsfel i Egnos. Parlamentet noterar med tillfredsställelse Galileos globala påverkan med över 3,5 miljarder enheter i hela världen. Parlamentet konstaterar att två nya Galileosatelliter trädde i kraft. Parlamentet noterar med tillfredsställelse att Galileotjänsterna, inbegripet säkerhetsövervakning och offentliga reglerade tjänster, uppvisade enastående resultat trots utmaningarna i samband med covid-19.

9. Europaparlamentet noterar att andra resultat som byrån uppnått under 2022 är anordnandet av EU:s rymdvecka 2022 i Prag i samarbete med kommissionen och med stöd av det tjeckiska ordförandeskapet för Europeiska unionens råd, inrättandet av byråns nätverk av 1 000 nystartade företag och 28 investerare och den första Cassini-dagen för rymdföretagande, idrifttagandet av två nya Galileosatelliter och offentliggörandet av den första marknadsrapporten som omfattar både jordobservation och GNSS.

10. Europaparlamentet betonar att byrån bör bli den huvudsakliga genomförandebyrån för alla komponenter i unionens rymdprogram och garantera säkert tillhandahållande och ackreditering av alla rymdprogramkomponenter, Galileo, Egnos, jordobservation, rymdtrafikledning och statlig telekommunikation och konnektivitet, och erbjuda robusta tjänster som kontinuerligt utvecklas i enlighet med nuvarande och framtida användares behov, även till statliga användare som behöver få resiliens-, försvars- och säkerhetsbehov tillgodosedda.

11. Europaparlamentet uppmanar byrån att utnyttja sitt mervärde för genomförandet av unionens framtida rymdlagstiftning, som en hörnsten för att säkerställa unionens säkerhet, skydd och hållbarhet i rymden, med beaktande av unionens ekonomiska säkerhet i rymdverksamhet och påskyndandet av tillväxten för den nya rymden.

Effektivitet och förbättringar

12. Europaparlamentet noterar att byrån gjorde betydande ansträngningar för att ytterligare rationalisera och automatisera personaladministrationsprocesserna för att uppnå effektivitetsvinster. Parlamentet noterar i detta sammanhang att byrån fortsatte att införa olika Sysper-moduler (t.ex. TIM, FLEX, TELEWORK) och koppla samman dem med befintliga interna stödapplikationer (t.ex. ett intranätbaserat verktyg för arbetstidsregistrering). Parlamentet noterar att personalavdelningen har infört ett e-registreringssystem för att effektivisera behandlingen av olika förfrågningar från sin personal. Parlamentet uppmanar byrån att hitta fler interna förfaranden som skulle kunna effektiviseras genom nya it-verktyg.

13. Europaparlamentet noterar att byrån enligt ramavtalet om ekonomiskt partnerskap är skyldig att samarbeta med kommissionen och Europeiska rymdorganisationen (ESA) för att gemensamt fastställa arrangemang för att uppnå Europeiska unionens klimatmål och samarbeta om verksamhet som bidrar till dessa mål. Parlamentet noterar vidare att byrån enligt artikel 30 i ramöverenskommelsen är skyldig att genomföra miljöledningss- och miljörevisionsordningen (Emas) senast i slutet av 2023.

14. När det gäller miljöanpassad offentlig upphandling har det under 2022 gjorts vissa framsteg när det gäller att identifiera fall av anbudsförfaranden med ”gröna” aspekter och överväga tillämpning av gröna kriterier. Parlamentet noterar vidare att byrån under 2023 gradvis utvecklar en mer robust strategi för att faktiskt genomföra miljöanpassad offentlig upphandling på permanent basis, utbilda sin personal och gradvis införa gröna kriterier i sin offentliga upphandling i linje med sin miljöpolitik och den pågående Emas-certifieringen.

15. Europaparlamentet lovordar byrån för åtagandet att minska sin miljöpåverkan, optimera resursförbrukningen och minska sitt koldioxidavtryck och som det första steget i denna riktning, antagandet och offentliggörandet av sin miljöpolitik den 16 december 2022.

16. Europaparlamentet påminner om att byrån i högre grad behöver digitalisera den interna driften och förvaltningen, men även skynda på digitaliseringen av förfaranden. Parlamentet betonar att byrån behöver fortsätta att vara proaktiv i detta avseende för att undvika en digital klyfta mellan byråerna. Parlamentet uppmärksammar dock behovet av att vidta alla nödvändiga säkerhetsåtgärder för att undvika att den behandlade informationens onlinesäkerhet äventyras, och att insistera på behovet av att intensifiera insatserna mot cyberattacker eller infiltreringsförsök, särskilt från Ryssland eller Kina.

17. Europaparlamentet uppmanar byrån att ytterligare identifiera och stimulera användning av synergieffekter från komponenterna i unionens rymdprogram och av IRIS², bland annat för genomförandet av unionens rymdstrategi för säkerhet och försvar, för att säkerställa att alla uppgifter på lång sikt kan slås samman till ett enhetligt rymdprogram som möjliggör bättre synergi mellan de olika komponenterna.

18. Europaparlamentet uppmanar byrån att fortsätta sitt arbete i partnerskap med kommissionen för Govsatcomnav och ser fram emot de synergieffekter som kommer att uppnås med IRIS²-systemet. Parlamentet framhåller EUSPA:s roll i utvecklingen, införandet och driften av IRIS² för att säkerställa tillgång till mycket säkra, suveräna och globala konnektivitetstjänster baserade på avancerad krypteringsteknik.

19. Europaparlamentet framhåller byråns roll i utvecklingen av Copernicus, särskilt när det gäller den statliga användningen av jordobservation med tanke på den geopolitiska situationen, och påminner om behovet av att utnyttja byråns sakkunskap när det gäller säkerhetsackreditering, övervakning och genomförande av kontrakt i detta avseende för att stärka Europeiska unionens operativa kapacitet att agera i alla faser av katastrofriskhantering, både vid naturkatastrofer och katastrofer orsakade av människan.

Personalpolitik

20. Europaparlamentet lovordar byrån för att 100 % av tjänsterna i tjänsteförteckningen var tillsatta den 31 december 2022, och att 231 av de 231 tjänster för tillfälligt anställda som fick tillsättas enligt unionsbudgeten hade tillsatts (jämfört med antalet tillåtna tjänster 2021, som var 191). Parlamentet konstaterar att dessutom arbetade 46 kontraktsanställda och 9 utstationerade nationella experter för byrån 2022, vilket innebär att det totala antalet anställda var 286.

21. Europaparlamentet noterar med oro den ojämna könsfördelningen bland byråns högre chefer och mellanchefer, där 3 av 3 chefer är män. Parlamentet beklagar den ojämna könsfördelningen bland byråns styrelseledamöter, där 22 av 28 ledamöter är män. Parlamentet noterar vidare könsfördelningen bland byråns totala personal, där 153 av 232 anställda är män. Parlamentet noterar utifrån byråns rapport om de uppföljningsåtgärder som vidtagits mot bakgrund av ansvarsfriheten för genomförandet av byråns budget för budgetåret 2021 (nedan kallad byråns uppföljningsrapport) att byrån under 2023 har antagit en mångfalds- och inkluderingsstrategi åtföljd av en handlingsplan som omfattar konkreta åtgärder för att bidra till mångfald och inkludering, inbegripet ett jämställdhetsperspektiv. Parlamentet noterar att könsfördelningen bland byråns högre chefer och chefer på mellannivå och i den administrativa förvaltningen måste förbättras. Parlamentet påminner om vikten av att säkerställa en jämn könsfördelning och uppmanar byrån att ta hänsyn till denna aspekt när det gäller framtida rekryteringar av personal och utnämningar på högre chefsnivå och mellanchefsnivå. Parlamentet insisterar på att kommissionen och medlemsstaterna ska beakta vikten av att säkerställa en jämn könsfördelning när de nominerar sina ledamöter till byråns styrelse.

22. Europaparlamentet noterar att byrån har en policy för skydd av enskildas värdighet och förebyggande av psykiska och sexuella trakasserier, och att den ingår i arbetsgruppen för konfidentiella rådgivare mellan byråerna. Parlamentet ser fram emot deras rapport och rekommendationer. Parlamentet noterar att inga fall av trakasserier rapporterades under 2022 och uppmuntrar byrån att fortsätta utveckla arbetet för att förebygga fall även i framtiden.

23. Europaparlamentet påminner om revisionsrättens iakttagelse från 2021 om förfarandemässiga brister i två granskade rekryteringsförfaranden, att byrån genomförde ytterligare ändringar i sina urvalsprocesser och att mallar och instruktioner till uttagningskommitténs ledamöter har ändrats, och att mer vägledning ges till uttagningskommitténs medlemmar när de fastställer kriterierna för ett meddelande om ledig tjänst. Parlamentet noterar vidare att revisionsrätten har funnit dessa förbättringar tillfredsställande och att iakttagelsen därför är avslutad.

24. Europaparlamentet påminner om att byrån fortsätter att genomföra den gradvisa och successiva minskningen av det totala antalet tjänster för kontraktsanställda för att ligga i linje med de totala resurser som tillhandahålls byrån. Parlamentet noterar samtidigt att byrån fortsätter att ytterligare fokusera sina återstående tjänster för kontraktsanställda på säkerhetsfunktioner och operativa funktioner vid Galileos säkerhetsövervakningscentrum. Parlamentet betonar i detta avseende att byrån fortsätter att notera att det finns risker i samband med minskningen av tjänster för kontraktsanställda och att detta faktiskt kräver ytterligare utkontraktering, vilket leder till ökade finansiella kostnader och leder till utveckling av kompetens och know-how utanför den offentliga sektorn.

25. Europaparlamentet påminner i revisionsrättens rapport om iakttagelsen från 2021 om de restriktioner som byrån infört för en högre tjänsteman som börjar en ny anställning någon annanstans, men utan att motivera dessa restriktioner. Parlamentet noterar vidare att denna iakttagelse är avslutad, att byrån har sett över sina förfaranden för att åtgärda den konstaterade bristen och under 2022 observerades inga liknande fall.

26. Europaparlamentet välkomnar att byrån under 2022 fullt ut har infört tidshanteringsmodulen, inklusive distansarbete och flextid, och har undertecknat ytterligare ett servicenivåavtal för modulen för rapportering och analys av personalfrågor, som ska tas i bruk 2023. Parlamentet noterar att byrån har antagit kommissionens beslut om arbetstid och hybridarbete C(2022)1778 och övervakar noggrant resultaten av detta beslut, som förväntas förbättra personalens välbefinnande på arbetsplatsen och underlätta balansen mellan arbete och privatliv.

Upphandling

27. Europaparlamentet noterar utifrån revisionsrättens rapport att byrån i september 2021 inledde ett förhandlat förfarande utan föregående offentliggörande av ett meddelande om upphandling med ett nationellt offentligt organ för tillhandahållande av olika tjänster i samband med sök- och räddningsverksamhet. Parlamentet betonar att anbudsgivaren redan hade tillhandahållit liknande tjänster till byrån sedan 2016 och att byrån hade för avsikt att ingå ett nytt ramavtal med ett slutdatum som fastställts till den 31 december 2032 och en maximal budget på 120 miljoner EUR. Parlamentet noterar att det slutliga ramavtalet undertecknades den 1 december 2022 och omfattar flera underleverantörer. Parlamentet noterar att det förekom avvikelser mellan kravspecifikationerna och utvärderingskommitténs bedömning. Parlamentet noterar till exempel att kravet på att deklarera frånvaro av intressekonflikter för uppdragstagarna i utvärderingsfasen antingen åsidosattes eller inte analyserades ordentligt. Ett annat exempel är att i det anbud som mottagits användes 2022 som referensår, i stället för att använda 2021 som referensår för att fastställa priserna i enlighet med de tekniska specifikationerna. Parlamentet noterar byråns överväganden att avvikelserna motiverades av statusen för huvudentreprenören, som är ett nationellt offentligt organ, och av de kontroller som utförts av det sistnämnda, och att byrån, när det gäller det referensår som användes för att fastställa priset i anbudet, godtog avvikelsen på grund av längden på det förfarande som ledde till att avtalet ingicks i slutet av 2022.

28. Europaparlamentet understryker att målet med reglerna för offentlig upphandling är att upphandlande enheter ska kunna anskaffa de varor och tjänster de behöver till bästa pris samtidigt som de säkerställer rättvis konkurrens mellan anbudsgivare och efterlevnad av principerna om transparens, proportionalitet, likabehandling och icke-diskriminering. Parlamentet uppmanar byrån att ytterligare förbättra sina förfaranden för offentlig upphandling för att säkerställa att de fullt ut följer gällande regler så att de uppnår bästa möjliga valuta för pengarna.

Förebyggande och hantering av intressekonflikter samt transparens

29. Europaparlamentet noterar att byrån gjorde en bred bedömning av genomförandet av sin strategi för bedrägeribekämpning under 2020 och att byrån följaktligen under 2022 offentliggjorde sin nya strategi för bedrägeribekämpning, som har antagits av byråns styrelse. Parlamentet konstaterar att byrån nu börjar genomföra den med viktiga/omfattande åtgärder som särskilt påverkar dess personal. Parlamentet noterar med tillfredsställelse att intresseförklaringarna och meritförteckningarna för styrelseledamöterna och de högsta cheferna offentliggörs på byråns webbplats.

30. Europaparlamentet noterar att byrån hade ett fall av visselblåsning under 2022 som ledde till flera utredningar, varav vissa fortfarande pågår under 2023. Byrån uppmanas att rapportera till den ansvarsfrihetsbeviljande myndigheten om hur arbetet på detta område fortskrider. Parlamentet noterar utifrån byråns uppföljningsrapport för 2021 att byrån, när det gäller visselblåsningsfallet från 2021, vid behov har samarbetat med Olaf och tillhandahållit all tillgänglig information efter behov. Parlamentet noterar att inga fall av intressekonflikter utreddes eller slutfördes 2022.

31. Europaparlamentet noterar att ett internt register förs över möten med den högsta ledningen med branschen, men att det inte offentliggörs på byråns webbplats. Parlamentet betonar vikten av transparens och uppmanar byrån att offentliggöra dessa möten utan dröjsmål.

32. Europaparlamentet insisterar på behovet av att fortsätta arbeta med transparens, oförenligheter, intressekonflikter, olaglig lobbyverksamhet och svängdörrsproblematik.

33. Europaparlamentet påminner om att byrån behöver bli synligare i medierna, på internet och i sociala medier för att göra sitt arbete känt bland medborgarna.

Övriga kommentarer

34. Europaparlamentet lovordar byrån för att den fortsatt är aktiv på de största sociala medieplattformarna, för att den öppnat konton i de integritetsmedvetna europeiska sociala mediekanalerna Mastodon och Peertube, samt för att ha publicerat 107 nyheter på sin webbplats och 13 pressmeddelanden (majoriteten på alla officiella EU-språk), i syfte att nå alla medlemsstater. Parlamentet noterar vidare att byrån anordnade evenemang som EU:s rymdvecka (3 000 besökare på plats/online), EUSPA:s öppet hus-dagar, Cassini-hackaton, informationsmöten om Horisont Europa och många webbinarier om möjligheter till offentlig upphandling.

35. När det gäller andra övergripande iakttagelser som utgör en del av beslutet om ansvarsfrihet hänvisar Europaparlamentet till sin resolution av den 11 april 2024 ([2]) om byråernas verksamhetsresultat, ekonomiska förvaltning och kontroll.

([2]) Antagna texter, P9_TA(2024)0280.